

Informatieblad

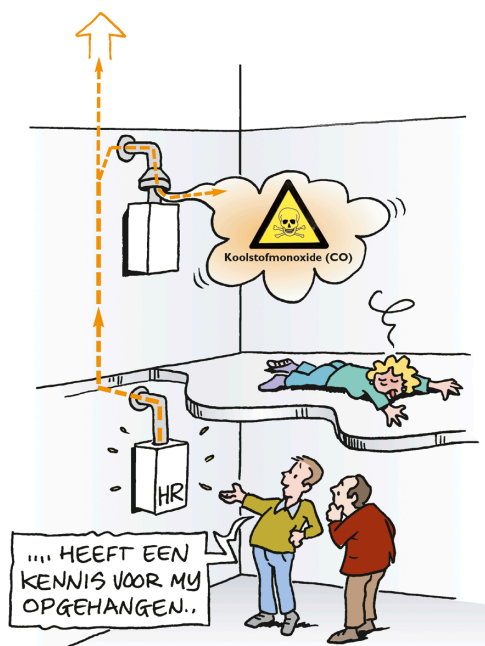
Risico koolmonoxide- vergiftiging cv-ketels

Bij gemeenschappelijke rookgasafvoer in gestapelde woningen

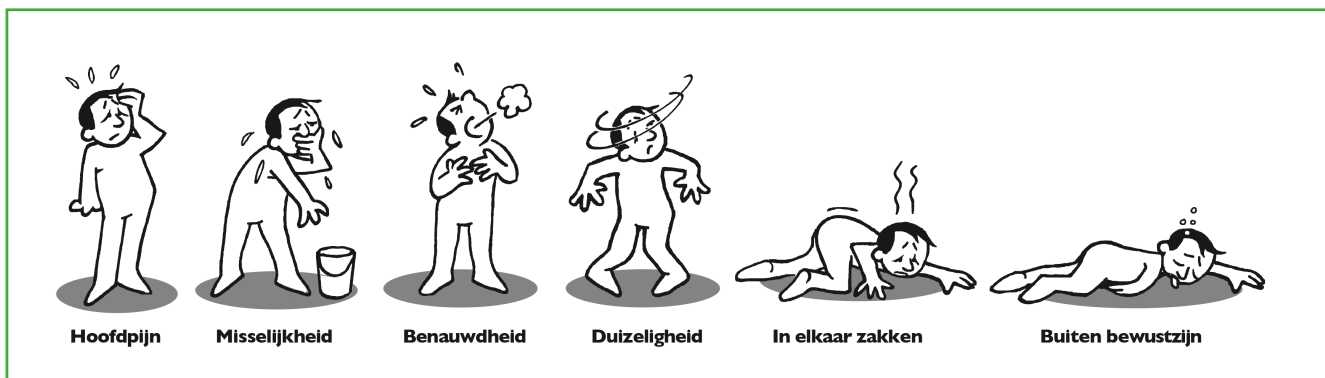
Bent u eigenaar van een portiekwoning of appartement en heeft u een eigen cv-ketel? Dan is de kans groot dat deze ketel is aangesloten op een gemeenschappelijke rookgasafvoer. Op zo'n afvoer mag u niet ieder type cv-ketel aansluiten. Bij het vervangen van een ketel door een verkeerd type ketel, kan er voor u en uw burens, een gevaarlijke situatie ontstaan. Datzelfde geldt voor ouderdom en slecht onderhoud van de afvoer en de ketels.

De rookgassen kunnen gevaarlijke concentraties koolmonoxide bevatten. Koolmonoxide is een giftig, reukloos en onzichtbaar gas dat bij hoge concentraties dodelijk kan zijn!

Het aansluiten van een verkeerd soort ketel, of lekkage van de rookgasafvoer door ouderdom of slecht onderhoud, kan er toe leiden dat het giftige koolmonoxide bij u of uw burens naar binnen blaast. Weet u niet of de situatie in uw woning wel veilig is, dan kunt u dit navragen bij uw VvE-bestuur, de VvE-beheerder of aan de erkende installateur die uw cv-ketel onderhoudt.

Elke cv-ketel stoot verbrandingsgassen uit die normaal gesproken weinig koolmonoxide (CO) bevatten. Bij slecht onderhoud of een slecht werkende rookgasafvoer kunnen hoge concentraties koolmonoxide ontstaan. Koolmonoxide is een giftig, reukloos en onzichtbaar gas. Als u koolmonoxide inademt, kan uw bloed minder zuurstof opnemen en is er sprake van koolmonoxidevergiftiging. De symptomen lijken op die van een griepje: lichte hoofdpijn, misselijkheid, overgeven en vermoeidheid en worden vaak niet als koolmonoxidevergiftiging herkend. Bij een hoge concentratie treden er ernstige symptomen op zoals bewusteloosheid, coma, blijvende hersenschade en zelfs overlijden. Jaarlijks overlijden in Nederland circa 10 mensen aan de gevolgen van koolmonoxidevergiftiging en een veelvoud daarvan moet voor behandeling naar het ziekenhuis.

Symptomen koolmonoxidevergiftiging

Aanleiding en problematiek

Uit onderzoek naar koolmonoxideongevallen blijkt dat die ongevallen vaak veroorzaakt worden door lekkende gemeenschappelijk rookgasafvoeren of verkeerd aangesloten ketels in boven elkaar gelegen woningen. Hierdoor komen rookgassen en mogelijk ook koolmonoxide vrij.

Rookgasafvoeren zijn vaak weggewerkt. Bewoners zijn zich daardoor niet bewust van de aanwezigheid van rookgasafvoeren, laat staan van de staat van onderhoud en eventuele risico's op koolmonoxideongevallen. Om bewoners bewust te maken van dit probleem is dit infoblad opgesteld. Voor VvE-beheerders is een uitgebreidere handreiking beschikbaar.

Cv-ketels gaan circa 15 jaar mee. Bij vervanging geven woning-eigenaren tegenwoordig de voorkeur aan een energiezuinige HR-ketel (HR = hoog rendement).

HR-ketels zijn toestellen die hun rookgassen met een ventilator het rookgasafvoersysteem in blazen. Bepaalde rookgasafvoersystemen zijn daar niet geschikt voor. Rookgassen kunnen in die situaties bij boven- of benedenburen, die aangesloten zijn op dezelfde rookgasafvoer, naar binnen worden geblazen. Daar komt bij dat de rookgassen van HR-ketels zover afkoelen, dat vocht neerslaat aan de binnenkant van de afvoer. Oudere metalen afvoeren gaan daardoor roesten, waardoor op den duur lekkages ontstaan en rookgassen (en koolmonoxide) bij uzelf of uw burens naar binnen kunnen komen.

Vervangen cv-ketel

Bij het vervangen van een cv-ketel kiest u natuurlijk bij voorkeur voor een zuinige HR-ketel. Een Europese richtlijn schrijft zelfs voor dat vanaf 2015 alleen nog maar HR-ketels verkocht en geplaatst mogen worden. Een uitzondering is gemaakt voor gestapelde woningen met een gemeenschappelijk bouwkundig rookgasafvoerkanaal. HR-ketels mogen niet op zo'n kanaal geplaatst worden. Het voor HR-ketels geschikt maken van zo'n kanaal brengt extra kosten met zich mee. Alleen in die situatie mag nog een open VR-ketel zonder rookgasventilator geplaatst worden mits de gehele verwarmingsinstallatie een bepaald systeemrendement heeft. Zowel uit oogpunt van veiligheid als energiezuinigheid kunt u altijd beter kiezen voor een gesloten en zuinige HR-ketel. Wel moet de installateur dan eerst controleren of uw rookgasafvoersysteem

daarop aangepast kan worden. Dat aanpassen moet dan wel gezamenlijk met uw boven- en/of benedenburen gebeuren. Iets waar u uw VvE op aan kunt spreken.

Wie is waar verantwoordelijk voor

Als eigenaar-bewoner bent u zelf verantwoordelijk voor uw eigen cv-ketel. Dus ook voor het goed functioneren, het onderhoud en het vervangen wanneer de ketel niet meer werkt. De keuze van het type ketel en het wel of niet correct laten functioneren van uw ketel heeft ook invloed op de veiligheid en gezondheid van uw burens. Daarom heeft u de 'zorgplicht' om de veiligheid en gezondheid van burens niet in gevaar te brengen en te zorgen voor goed onderhoud en correcte installatie. Onderhoud en vervangen van ketels is geen werk voor een doe-het-zelver of klusser. Laat u altijd goed voorlichten en schakel een erkende en ervaren installateur in. Een gemeenschappelijke rookgasafvoer is, gemeenschappelijk eigendom van de bewoners van alle boven-elkaar gelegen woningen, verenigd in een VvE. De VvE is dan ook verantwoordelijk voor onderhoud en eventueel vervangen van de rookgasafvoer. Helaas vindt in de praktijk zelden onderhoud aan rookgasafvoeren plaats, terwijl dit echt nodig is. Rookgasafvoeren kunnen gaan scheuren, doorroesten en lekken. Ervaring leert dat rookgasafvoeren niet veel langer dan een cv-ketel meegaan. Net als bij cv-ketels is periodieke inspectie, onderhoud en vervangen van een rookgasafvoersysteem nodig. Om dit structureel aan te pakken kan de VvE dit opnemen in het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) en moet hier ook (jaarlijks) geld voor gereserveerd worden.

Wat kunt u als individuele eigenaar-bewoner doen?

Als eigenaar-bewoner en lid van een VvE kunt u zorgen dat uw eigen cv-ketel in orde is en correct is aangesloten op het rookgasafvoersysteem. Daarnaast kunt u medebewoners mobiliseren om het mogelijke probleem met de gemeenschappelijke rookgasafvoer serieus te nemen en zo nodig te verbeteren. De volgende stappen kunnen daarbij behulpzaam zijn:

1. Informeer u over de essentie van de problematiek, de risico's en de eigen rol.
2. Agendeer het onderwerp bij het bestuur en de Algemene Leden Vergadering van uw VvE bijvoorbeeld door het toesturen van de handreiking: "De veiligheid van collectieve rookgasafvoeren in woongebouwen" (ministerie BZK, 2016).

3. Dring aan op het inschakelen van een erkend installateur of adviseur om de huidige situatie van zowel de individuele ketel(s) als ook de rookgasafvoeren te inspecteren.
4. Dring bij het VvE bestuur aan op het verhelpen van acute risico's en gevaarlijke situaties.
5. Dring bij het VvE bestuur aan op het ontwikkelen van een langetermijnvisie met structurele, toekomstgerichte oplossingen om voorbereid te zijn wanneer zich een knelpunt voordoet zodat er dan niet overhaast een beslissing genomen hoeft te worden
6. Dring bij het VvE bestuur aan om periodieke inspectie, periodiek onderhoud en afschrijving van het rookgasafvoersysteem op te nemen in het MJOP.

Inspectie, onderhoud van cv-ketel en afvoerkanaal in één hand

Inspectie en onderhoud aan zowel de individuele cv-ketels als aan de gemeenschappelijke rookgasafvoer, is belangrijk. Maar het gescheiden eigendom van die individuele cv-ketels en de gemeenschappelijke rookgasafvoer, tussen de eigenaar-bewoner en de VvE, bemoeilijkt dit. Het verdient de voorkeur dat inspectie en onderhoud van de cv-ketels én het rookgasafvoersysteem in één hand ligt. Dit is te organiseren door als leden van een VvE ervoor te kiezen om

het onderhoud aan alle individuele cv-ketels én de gemeenschappelijke rookgasafvoer door hetzelfde bedrijf te laten doen. Door collectief, als VvE, het onderhoud in te kopen, wordt je als bewoner ontzorgd en kan er mogelijk ook een korting bedongen worden.

CO-melder plaatsen

Met een CO-melder voorkomt u niet dat koolmonoxide vrij komt, maar u wordt wel bijtijds gewaarschuwd zodat u maatregelen kunt treffen. Volg de gebruiksaanwijzing goed op, zodat u weet waar de melder moet hangen en wat u moet doen als het alarm afgaat. Voor meer informatie kunt u kijken op de site van de Brandweer. Wanneer u zelf niet in staat bent een koolmonoxidemelder op te hangen, kunt u contact opnemen met het rookmelderteam van de Brandwondenstichting (www.brandwondenstichting.nl/brandvoorkomen/rookmelderteam/).

Colofon

Dit is een publicatie van:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

T 070 426 64 26